

GVADÁNYI JÓZSEF

PÖSTÉNYI FÖRÖDÉS

a' mellyet

Egy Magyar Lovas Ezredből való

SZÁZADOS

az ottan történt

MULATSÁGOS DOLGOKKAL

élő Magyar nyelven, Versekbe foglalt,

1787. Esztendőbe, Rák Havának 12. napján

A' Tavasz.

Mihent sугárival, ama' nagy Térségen,
Phæbus magosra ment a' tsillagos Égen,
Nem lehetet látni gyermekeket jégen,
Tsúszkálni, sem halászt, halászni a' Léken.

El-széllyesztette ő Boreásnak szelét,
Zúzmarával terhelt, fekete fellegét,
El-olvasztá vizek', padolattyát jegét
El-üzte tsikorgó, komor borzas Telét.

Zöldbe öltöztette, a' föld' kerekiségét,
Szennyes gyászsza után, meg-adta szépségét,
Flóra a' mezőkön virágja' bővségét,
Elszórta, 's minden fa, meg-nyerte zöldségét.

Most kükürtsből kötnek, koszorút Leánykák,
Pázsiton ugrálnak, vígan a' báránycák,
Hímjeket pityegik, a' nyöstyén Fácánkák,
Vígadnak, örülnek, ezen ártatlánkák.

A' földnek vetette, Pán maga ekéjét,
Szarva közé tette, vasas esztekéjét,
Patsirta felette rebdes, és igéjét
Énekli, el-érvén a' Tavasz zsengejét.

Tsevegve köszönti, a' hajnalt a' Fecske,
Tehén tölgyét feji, a' házi menyecske,
Juhász zséjtárjába ad tejet a' kecske,
Köprübe virágot hord minden méhecske.

A' Nyár.

Szolgabíró, Bíró! sűvölt sárga Rigó
Büdös babuk kiált, hogy a' Tóth igen jó,
Bár magába dohos, azon érett túró,
Mellyet a' Tóth eszik, de izére való.

Zöld setét fürőbe, Fülemile madár,
Mind éjjel, mind nappal, hogy jelen van a' nyár,
Énekli, de még is a' felette nagy kár,
Hogy a' nagy melegség, torkára vetett zár.

Az árpa kalongyán, Daru vígan tánczol,
Hangya maga fészken, és tojássán sántzol,
Pók-is hállójába, már legyeket ránczol,
Medve barlangjából, ki-jött, víg, nem vántzol.

Azért ki-ki látt most, a' maga dolgához,
Katonaság készül, gyorsan a' mustrához,
Pest alá nem mégyen, fegyvergyakorláshoz,
Hanem Belgiumba, fog majd a' tsatákhöz.

Paraszság serénnyen, kap kasza kortsához,
Vintzellér-is siet nyúlni kapájához,
Arató nem soká, fog majd sarlójához,
Koszorút fog vinni, Céres' oltárához.

More-is le guggot. Kovácsol szegeket,
A' Purdjéja hánnya a' Czigány kereket,
Sárája varásol, néz sok tenyereket,
Bal felől üríti, a' pénzes zsebeket.

Ok: mellyért szükséges a' Fördő.

Egyedül tsak kinek vagyon nyavalyája,
Avagy tagjaiban valamely hibája,
Hogy erőt ne végyen betegség' tsirája,
Sőt épen maradjon, teste' minden tája.

Orvost keres, avagy a' he-vízbe készül,
Reménli, hogy így majd egészszen fel-épül,
Meg-romlott testében, meleg víz új vért szűl,
Feje sem fog fájni, hagymászsza-is meg-hűl.

Meg-kell, ki ezt írom, nékem-is vallanom,
Hogy törődött testem, bádgyatt némelly tagom,
Vérem meg-sűrődött, ritkán-is alhatom,
Kemény strapátziák, okai mondhatom.

Mert negyven, és három esztendők most mulnak,
Hogy zászlója alá, az én Királyomnak
Esküdtem: azolta áldozom-is annak,
Ki Hadak' Istene, borostyános Mársnak.

Hadi Történetek.

Az én Monarchámnak, én ött háborúját
Végzettem, és bátran követtem zászlóját,
Egybe Frantz Királynak, az ő katonáját
Próbáltam, fésültem fürtös frizúráját.

De négy háborúba Burkus előtt áltam,
Sok jó vitézivel, gyakran szembe száltam,
Meg-vallom nem egyszer szaladással váltam
Tőlök meg: kudartzot soha még sem láttam.

Engemet az Isten szerentsével áldott.
Hartzokba tsatákba, életbe meg-tartott,
Egy Frantznak lövésse lábamon ált-hatott,
De soha a' Prussus nékem nem árthatott.

Sőt gyakran ört-álló, posztyait fel-vertem,
Sok bagázsíáját, 's lovait el-nyertem,
Czíttennek 's Vernernek kurutzát kergettem,
Kik halált viselnek, nem edgyet le-tettem.

Ezek felől mondgyák, hagy pardont nem adnak,
Kik azt tőlök kérik, életbe nem hagynak,
Soha magokat sem hadgyák tenni rabnak,
Tartya őket világ azért fene vadnak.

Én pedig mondhatom, hogy rosszabb kuruttzát
Fridriknek nem láttam; mint a' kukoritzát,
Úgy vágtuk azokat: sok a' Rozenkrantzát
Mutatta, pardont kért, félté gallér rantzát.

Ostora voltam én, a' Deseroroknak,
Kik Magyarok voltak, ollyas kurutzoknak,
Örültem kardomat, vethetvén nyakoknak,
Vagy hasznát vehetvén futrás porázoknak.

Ha illyet foghattam, néki nem kedveztem,
Nyálát allyig nyelte, őtt úgy kötöztettem,
Hite' meg-szegését, szemére vetettem,
Melly ezredből szökött, ahoz el-küldöttem.

Sokkal-is egy fejér oszlop ki-virágzott,
Örültem, hogy azon Hohér ollyat rázott,
A' ki nemzetünket tettevel gyalázott,
Hogy Istent,'s Királyt tsal, arra nem vigyázott.

Paripám szürke volt Büszke volt a' neve,
Kényessen járó volt, mert volt tüze, 's heve,
Meg-eresztvén fékét, ollyan futást teve,
Hogy orczámra tsordúlt két szememnek leve.

Szép bogláros szerszám tsörgött a' lovamon,
Varva volt Királyném' neve czafrangomon,
Török kard tarsollyal fűgött óldalomon,
Kótsag tollam ingot, széltül kalpagomon,

Sok Pomert, Prussus Fit, én rabommá tettem,
Nem edgyet közülök, sebbe-is ejtettem,
Mint ölyv a' tsirkéket, gyakran széjesztettem,
Pour le Merit Rendet Tisztekrül le-tétem,

Híres Fő vezér Kleist jól esmért engemet,
Néhány tsatázás köszt, kiáltá nevemet,
Parolára menvén, meg-fogta kezemet,
Főtül talpig nézte, tsekély személlyemet.

Azomba kéz alatt, minden kuruttának,
Száz aranyat ígért, ki tenne rabjának,
Köszönöm egyedül, Isten' óltalmának,
Hogy fejemmel nem nőtt, száma zsákmánnyának.

De Saxóniába, ki menvén Portára,
Olly hirtelen tsaptam egyszer Quartélyára,
Hogy tsak alig kapott, lovának hátára,
Equipázséja lett fáradságom' ára.

A' Háborúknak Gyümölcse.

A' Ditsőség mellet, szenvedtem inséget,
Tűrtem szomjúságot, és ollykor éhséget,
Tsattogó hideget, rekkent melegséget,
Ló rázást, meg-hányást, sok rendetlenséget.

Fagyos föld' színére, ha leheveredtem,
Igmándi nyergemet, fejem alá tettem,
Köpönyegem alatt, mint nyárfa reszkettem,
Mert havas essőtül, jól meg-verettettem.

Mind ezek okoztak, bennem gyengeséget,
Azért, hogy meg-nyerjem a' vólt egészséget,
Végyen minden tagom, inam, erősséget,
Vérem szokott járást, 's kívánt csendességet.

A' He-Víznek, és Körülötte lévő alkalmatosságoknak le-írása.

Pösténybe förödöm, hol sebes folyása
Van a' Vág vizének, és benne forrása,
Fördő meleg víznek, mellynek nincsen mássa,
Bizonítya eztet sokak' jobbúlása.

Büdös kőnek benne, vagyon kevés gőzi,
Vassal bír, és azzal Mercuriust győzi,
Tám Vulcánus maga, ezen vizet főzi,
Oly forró, bé esni, ki-ki magát őrzi.

Akár melly nagy légyen Vágnak áradássa,
Akkor nő, ennek-is magosra forrása,
Ha amannak vagyon árja' le-húllássa,
Ennek-is, szint' akkor esik apadássa.

Vág' partyán deszkákból áll hoszszú épület,
Különös kamarák ebbe, 's jó készület,
Semmiben a' vendég itt meg nem szűkülhet,
Végezvén fördését, nyoszolyán hevülhet.

Két köz fürdők vannak ez előtt munkálva,
Áll az kerületek deszkákból tsinálva,
Ezekbe bé-ülhet minden szegény, 's árva
Heverhet fenekén a' fekete sárba.

Förödik itt Papság, fürdik Katonaság,
Városok' lakosi', s számos Uraság,
Mossa ruhát zsidó, szennyét a' cigányság,
Fürödik Tóth, Németh, és Magyar Polgárság.

Egy hagyításnyira, van itt' Teplicz falva,
Ki tsak fürödni jön, ebbe vagyon szálva,
Ebből mégyen ki ki, a' vízig sétálva,
Egyedül cigányság campíroz el-válva.

Mivel minden rendbül áll ezen sokaság,
Történik minden nap, újjab-ujjab újság,
A' mitt itt' ki-teszek, mint tsupa valóság,
De ezt szemmel látni, vala nagy mulatság.

Első Történet a' Czigányokkal.

Én egy Vasárnapon érkeztem estvére,
Jó Gazdához száltam falu' közepére,
Kápolna, Mészárszék nem voltak meszszére,
Udvarán jó konyha, szakácsom' kedvére.

Szeredrül már itt vólt, egy új Magyar chórus,
Elöl melly hegedült, vala jó Muzsikus,
Nem vétetett tőle, semmi hamis Tónus,
Tsudáltam: hogy kereszt-neve vala Ambrus.

A' mint vacsoráltam, öten meg-jelentek,
Elöl szolgám által hozzám bé-üzentek,
Jőjjenek-bé, mondám: bé-jöven köszöntek,
Szóltam: jó barátim! honnan valók kentek?

Szerediek vagyunk, és fürödni jöttünk,
Szólt Ambrus: Kettő van, kesvinyes közöttünk,
Nékem-is, és Ferkó-ötsémnek a' fejünk
Sédül: meleg víztől, tám jobbúlást nyerünk.

Feleltem; engem'-is szint ilyen baj gyötör,
Nincs appetitussom, ha eszem bánt csömör,
Tsak hogy nem keringek, mint keréngös ökör,
Olly nagyon fáj fejem, lábamat köszvény tör.

De most Bécsbül jövök, Császár Doctorával
Szóltam bajaimról, én önnön magával,
Adott orvosságot, esküdött szavával,
Semmi bajom nem lesz', élvén Curájával.

Tsak egyszer kelletik a' porát bé venni,
Hólnap hogy ha élek, fogom eztet tenni,
De szükséges erre harminczszor fürdeni,
Hólnap után el-is fogom ezt kezdeni.

De azért Barátim! Hogy mi most szenvedünk,
Nem szükség, a' mellet szomorúk-is legyünk,
Húzd rá magyarossan, Ambrus! igyünk 's együnk,
Hóltunk után majd meg-láttuk, hogy mit tegyünk.

Nem-is kémélték ők, hegedűk' húrjait,
Régi Magyaroknak palotás tánczait,
Úgy meg-vonák, hogy a' halgatók lábait,
Mozdulásra hozták, köszvényes inait.

Egy jó nagy palatzkal, bort nékik adattam,
Vacsorálván; velek 'magamat mulattam,
Rákóczi, Bertsényi, nótáit hallgattam,
A' Nagy Idait-is, velek el vonattam.

Laczkó fiúnak-is, el-húzák keservét,
Annyával meg-történt szerelmes esetét,
Pihegő hangokkal el-mondák énekét,
Az öreg Czimbalmos, húlatá itt könyvét.

A' mint el-végzettem, immár a' vacsorát,
Fel-költem: el-hagyták ők-is a' muzsikát,
Az asztalra tettem, egy kis iskátulát,
Szóltam: im nézzétek ezen medicinát.

Császár Doctorátul, drága pénzen vettem,
Nagyon bódog vagyok, tsak hogy megejthettem,
Egy seres pohárba egy dózsist hintettem,
Szép tiszta kút-vizet reája öntöttem.

Sal Anglicánus vólt: más Laxatívával
Én nem szoktam élni, tsak ennek savával,
Minden más szer bántá gyomrom rágássával
Ez nem kínozott soha tulajdonságával.

Czigányokhoz szóltam: így kell ennek lenni,
Reggel ezt bé-fogom, mind egy tseppig venni,
Úgy fogok azután a' fürdőbe menni,
A' Doctor tanított, mint kell mindent tenni.

Barátim! Kivánok, már most jó étszakát,
Mig itt fogok lenni, minden nap muzsikát,
Fogtok nékem tenni, mert a' Magyar nótát
Ti olly jól húzzátok, mint Ditters concertyát.

Majd fél éj vólt, hogy ők, én tőlem el-mentek,
Egy csűrbe tsak közel hozzám, szállást kértek,
Más nap korán reggel már nálam termettek,
És mikép' nyugodtam, engemet kérdettek.

Mondottam: Barátim! Keveset aludtam,
A' fej-fzédüléstül ágyamba forgottam,
Erre a' poharat, asztrál felkaptam,
És utolsó tseppig, előttök ki-ittam.

El-küldöttem őket, hogy ők tsak mennyenek,
A' he-vízbe, mellyben bátran fürödgyenek,
Estvére minnyájan hozzám el-jöjjenek
Alkalmatlanságot addig ne tegyenek.

Szavamat fogadták: estve nyóltz órákor
Meg-jelentek nálam, napnak le-száltakor,
Ditsekedtem; hogy melly nagyon használt a' por;
Hogy most már jól esik, mind étel, mind a' bor.

A' Köszvényt nem érzem, a' két lábam könnyűl,
Szemem homályt veszti, a' fejem sem szédül,
Már forróság sem bánt, érzem, a' vérem hűl,
Szóval: azon portúl, minden tagom enyhül.

Ezt halván, közülök négyen, menyre földre
Kértek: hogy tekéntsek beteges ügyökre,
Mert szörnyen szenyvednek, lábokra, 's fejekre
Ezen porral legyek én segedelmekre.

Szívessen, Barátim! feleltem; szolgállok,
Hogy Tik jobban lesztek, a' mellet-is állok,
Ha el-fogy is; Bécsbe majd frisset találok,
Örültek: beszédem kedvet nemzet nálók.

Az Iskátulát itt, mingyárt elő-vettem,
Négy seres pohárba, jó négy Dózsist' tettem,
Fris vizet reájok, mint szükség öntöttem,
Porcelán-tálczákkal, azokat bé-fedtem.

Valamit mást adnék, nem vóltak kétségbe,
Az én bé-vevésem látták, mint ment végbe,
Minden cigány vala, igen jó kedvébe,
Mert gyógyulásának juta reméltébe.

Vacsorálván szóltam: no muzsikállyatok,
Ma néhány szép Lengyel tánczokat vonnyatok,
Majd mingyárt néktek-is, ennetek adatok,
Kivánom azután, hogy jól nyugodgyatok.

Lengyel-táncz vonáshoz, hozzá-is fogának,
Négyet-is ők egybe, öszve kavarának,
De nem vólt itt hijja, a' cigány czifrának,
Újjal húrokon-is, gyakran pattogának.

Egy tánczot el-vonván, meg-mondák hogy kié,
Uram! ím' ezs a' táncz, Fiscanusunké,
Ezs a' más pediglen, mi Kasztnar Urunké,
E' pedig a' hídnál lakó Vámosunké.

Ezek után mondám: mennyetek már enni,
Jöjjetek-el korán, orvosság bé-venni:
Mert én a' fürdőbe, jókor fogok menni,
Majd megint estvére, vígan fogunk lenni.

Regvel öt órákor, már Konyhamba áltak,
Mig Kávémat ittam, udvaron sétáltak,
Láttam, láb-hegyen-is, ajtom előtt jártak,
Mikor szóllítom-bé, ők tsak arra vártak.

Kávézásom után, gyertek-bé! mondtam;
Vizeket kanállal fel-zavarítottam,
Kinek, kinek az ő dózsissát nyújtottam;
Igyátok-ki frissen! bízattva szóllottam.

Egybe mingyárást-is, ők azt fel-hajtották,
De szemeket rútúl bé hunyorították,
Testeket meg rázván szájok' görbén vonták,
Be fojtos ital ez, Uram! azt mondták.

Rájok rivaszkodtam; mért hunyorganak úgy?
Felelt a' Kontrahás neve vólt Perepúlty,
Jaj Uram keseri, bides mint a' ló-húgy,
Semem zsöld karikát hány, tám jön reám súly.

A' pora-is enyves, mert inemhez ragadt,
Úgy tetzik, hólyagzszik nyelvem tüle, 's dagadt,
A' vér a' Lelkembe egészen fel-áradt,
Még jó a' fejembe, hogy esem meg-maradt.

Hallyátok Barátim! egy sincs jó orvosság,
Hogy rossz, rosszszat hajt-el, hidgyétek: valóság,
E' rossz majd meg-gyógyit, és ér nagy boldogság
Titeket: hogy ezt most tészitek, bolondság.

Mind így vólt, szolgámmal a' fürdő házba
Sétáltam; bé mentem rendelt kamarámba:
Fel öltözvén itten fürdő ruhámba,
Bé ültem he-vízzel meg-töltött vannámba.

Bandám-is utánnam hamar el-érkezett,
Köz fürdőhöz érvén, gatyára vetkezett,
Helyt nyerni sokaság között igyekezett,
De még-is mind a' négy közikbe férkezett.

Ennek nagyobb része, vala Katonaság,
Fürdött sok Németh-is 's Tóth, Magyar Polgárság,
Sváb, Hijentz, sok Hanák, falusi Parasztság,
Leányok, Aszszonyok, nem kevés zsidóság,

Itt mind a' Vannákba, a' víz sokkal hévebb,
Mert a' földből fakad, azért-is melegebb,
Padokon ülnek itt, kik aláb, kik fellyeb,
Sarába bé-menvén, már ott sokkal mélyebb.

Nem sok idő múlva, hallottam nagy zajgást,
Üssed! udri! slág tzú! e' szókat 's pufogást,
Vannámba fel-áltam; lássam a' lármázást,
Láttam-is, hogy Bandám térszen már szaladást.

Mivel a' he-vízbe ők nyakig be-ültek,
Ennek forrójátúl gyomrokba hevültek,
A' dózsis operált, hogy szint úgy ződültek,
Izzadot homlokok, majd hogy el-nem dültek.

Hamar a' gyomrokon a' só hatalmat vett,
Rotyogott füstösök, rút 's nagy bűdösség lett,
A' víz zavarodott, sok színre lett festet,
Mellyért ki ki, ki itt fördött, nagy szitkot tett.

A' sok ütések közt, vízből ki-ugrottak,
Czigány-mézzát még-is, sűrőn botsájtottak,
Akkor-is inokon folyt, mikor futottak,
Ugyan csak a' sűrő füzesbe jutottak.

Kik velek fördöttek, vízből ki-költöztek,
Pfi! Pfi! kiáltottak, hirtelen öltöztek,
Sokan ruhájokat, csomóba kötözték,
Dohos volt a' Czigány-Myrha, melyt öntösztek.

Katonaság főkép', haragra fel-indúlt,
Hogy őket meg-verik, nagyon készült dúlt 's fült,
Sok már köztök bothoz, sok pallosához nyúlt,
Láttam rossz lesz vége, parasztság-is mozdult.

Azért a' ruhámat szaporán fel-vettem,
És közikbe menni felette siettem,
Szerencsére még-is köztök hamar lettem,
Czigányok mért jártak így, el-beszéllettem,

Meg-értvén a' dolgot, minnyájan nevettek,
Hogy nem bántják őket, ígéretet tettek,
Nem volt más beszédgyek, a' mint ők öltösztek,
Csak a': hogy czigányok miként rá szedettek.

Szolgám ruhájokat a' füzesbe vitte,
Semmi bajok nem lesz, vélek el-hitette,
Parancsolatomat nékiek meg-tette,
Nálam vacsorájok készen jelentette.

Monda szolgám, a' mint ő reájok talált,
Még akkor-is a' só gyomrokba operált.
Ki nyár-fa tövébe kukorodva purgált,
Ki hasát meg-fogván, görnyedezve járkált.

Még-is csak eljöttek estve nyolcz órákor,
Szóltak, hogy veszsen-el a' Császári Doctor,
Pokolba, és vele, azson átkozsot por,
Mert azzsal rajtok volt az Erdegi ostor.

Uram! a' Lelkünket, azs úgy által-járta,
Hogy Czimbalmos Bátyánk, már halálát várta,
Gyomrunkat, bilünket, rútúl fel-zsavarta,
Ködökünket-is majd hogy ki-nem csafarta.

Turgyelunkat ugyan soritánk bé-felé,
Nem mehetet vólna, gombos tő-is belé,
De az a' gyilkos por, tsak mind elé elé
Igyekezset, hamar gatyánkat-is tellé.

Mondottam: Barátim! nagyot vétettetek,
Hogy a' port bé-vévén, mingyárt förödtetek,
Valamint én tettem, ti úgy nem tettetek,
Azon nap, nem más nap, fördeni mentetek.

De semmi: mert így-is, a' por testetekből,
Minden roszt ki-üzött, 's gonoszt lelketekből,
Ki-kergette a' rút vért ti szívetekből,
Köszvényt lábotokból, homályt szemetekből.

No bizs igazs Uram! szólt a' vén Czimbalmos,
Semem mint a' gyengy-házs, már olyan velágos,
Lábam mint nád páltsa, könnyü, gégém hangos,
Most látom, a' Császár' Doctora hogy okos.

A' czigányok voltak igen jó kedvekbe,
Mert a' Persvasio munkált a' fejekbe,
El hitték, lennének, már ők egészségbe:
Az első történet így ment itten végbe.

Második. Egy Zsidónéval.

Egy nap: fördők között fel 's alá sétáltam,
A' köz fördő előtt, kevéssé meg-áltam,
Kik fördenek benne néztem, és vizsgáltam
Több sok sétálókkal, imé! eztet láttam.

Egy Zsidó Aszszonynak el-szédült a' feje,
Tám víznek gőzétül bódúlt meg veleje,
Bé-düllöt a' vízbe; de teste' eleje
Ki-láztott Urának a' sábes teklije.

Vaj mír! Ura aztat, gyakran ordította,
Rifke! e' vólt neve, azon szóllította,
Ki-emelvén vízből, orrát rázta 's fogta,
Fel-eszmélvén Rifke szemeit nyitotta.

Azután fel-vette Rifkét a' hátára,
Mint zsúpot vetette, őtt egy targonczára,
Úgy húzta, mint dögöt sírva szállására,
Kaczagot, ki nézet e' Tragædiára.

Targonczáru! Ura itt-is le-emelte,
Nem vélte, testéből, ki-bújt volna Lelke.
Fülébe ordítá nevét: Rifke! Rifke!
De meg-hólt: már bölgöt, vele négy Gyermeke.

Vág' vizének partyán sírt néki ásatott,
A' Galgóczi Rabin, itt fördöt, mulatott,
Azért-is ő mingyárt elő-hívattatott,
Vele a' zsidóság mind ide szaladott.

A' Talmuiból mörmölt, magát hajtogatta,
Többi-is hajlongot, a' Férje siratta,
Fekete posztóval végre bé-takarta,
Négy zsidó a' földről vállára fel-kapta.

Sírjához el-érven szörnyen meg-ijedtek,
Mert a' sírba döglött malacot ők leltek,
Mellyet az ott fördő katonák vetettek,
Mig ők Ábrahámhoz háznál könyörgöttek.

De semmit sem szóltak, hanem a' Vág' partyán,
Jó meszsze el-mentek, egy fánál meg-álván,
Uj sírt ásatattak, itten ők szaporán
El-temették: ki-ki mene dolga után.

Egy Trentsén Vármegyebéli Paraszt Legénynek Története.

Harmad nap ez után, ugyan ott förödvén,
Trentsény Vármegyéből, egy nagy paraszt Legény,
Izmos, erős vállú, de rongyos volt szegény,
A' Medvét bírhatná, vala ő olly kemény.

Mosta magát vízben, 's dolgát végre hajtván,
Ki akara jönni, de farát tapintván
Érzé, nincs gatyája, hamar vissza bukván
Igen bámúlt azon, hogy maradt illy pusztán.

Kereste ő aztat, de fel nem lelhetette,
Mert a' víz már akkor fenékre ültette,
Madzag nem volt benne, könnyen el-veszthette,
Vízbe habuczkolván, észre sem vehette.

Magát másodszor-is, körül tapogattya,
Most is csak azt érzi, hogy oda a' gatyá:
Mit tégyen? Ki menne, sok a' néző láttya,
Távul pedig tőle, felső ruházattya.

Végre e' bölts tanács, ötlött elméjébe,
Strutz madárt követvén, e' szorúlt ügyébe,
Bé-fedte szemeit, és vala véltébe,
Hogy így majd senkinek, nem tűnik szemébe.

Bé-takarván mind a' két szemét kezével,
Ki-ugrott a' vízből meztelen testével,
Hahota nevetést indított tettével,
A' jelen lévők köszt, szemléltetésével.

Méltán is; mivel nem vólt lábra valója,
Teste' tagjainak lett ő árulója,
E' Hornyáknak olly-is vala vak Matyója,
Ritka nap-órának van illy mutatója.

Dámák látván eztet, nagyon sikojtottak,
Szemekre legyezőt, ámbár borítottak,
Jól láttam alóla, még-is sajdítottak,
Leg-aláb, egy szemet arra fordítottak.

Szupé felet Hornyák, nevetést okozott,
Némelly Dáma mondá, veszsen az átkozott,
De szívébe még-is nem egy fohászkodott,
Hogy Ura nincs illy jól fel-æquipírozott.

Több beszéd köszt mondám: ezt Geometrának
Tegyük, mert nincs párja az ő Mász-Stabjának,
Hasznos nyoma marad, minden Qvadráttjának,
Láttjuk, hogy most mérik, földgyét a' Hazának.

Midőn ezt szóllottam, a' szobába bé-jött,
De szúr-kankójába, ő már felöltözött,
Mit akar, nem tudtuk: minden meg-ütközött,
Egyszerre nagy katzaj lett vendégim között.

Mint Bálvány, meg-állott, nézte mit nevetünk,
Gondolhatta, hogy tám el-veszett az eszünk,
Vagy részegek vagyunk, hogy illy lármát teszünk,
Mert látta, asztalnál, ülünk, iszunk 's eszünk.

Itt a' Geométra! Dámákhoz szóllottam,
Mélni akar ám ez, azért jött; mondottam
Szalupokon kezdí mérését hallottam,
Szavammal új katzajt kösztök indítottam.

El-únván a' nézést: Borovitsku kupte,
Így szóllot; én mondtam, Boriskát keres-e,
Ennek lesz szalopján, mérése' kezdete,
Másokén azután, rendel végezete.

Dámák a' szobámból szegényt kikergették,
Mert a' Gavalérok vexálták, nevelték,
Míg itten förödtünk mindég emlegették,
Hol a Geométra, Dámáktúl kérdették.

Egy Prédikátorral esett Történet.

Egy Prédikátor-is, szent oldal tsontyával
Két hétig fürdött itt, maga Zsuzsiával,
E' szegény Pap nem bírta, a' jobbik karjával,
Mestere részegen vágta kaszájával.

Fekete pájából, vólt németh ruhája,
Oda haza maradt Egyházi Dókája,
Academicus vólt, mert vólt Parochája,
Haj kevés vólt azon, ki láztott czérnája.

Avitt kis kalapot viselt a' fejébe,
Egy vastag nád páltzát tartott bal kezébe,
Fejér csont pixisbűl, mellyt hordott zsebébe
Tabákot gyakran szít: ritkán vólt kedvébe.

Hosszú vékony lábú ösztövé ember vólt,
Szájja felett állott horgas, orra mint bólt,
Nagy szemeket nyitot, hogy ha valamit szólt,
Agyag színt mutatott, olyan vólt mint fél hólt.

He-víz körül sétált, magával beszéllet,
Mint Gém a' tó partyán, olly lépéseket tett,
Hol Égre, hol földre, gyakran tekéngetet,
Nyelve, hol Deák szót, hol görögöt ejtet.

Említé nem egyszer Theológiáját,
Nevtonnak-is az ő Philozofiáját,
Égig magasztalta Voltér sok munkáját,
De nyugosztaltatta, Zsuzsi Phisikáját.

E' pediglen vala Természet' szépsége,
Minden szemnek tetszett testének épsége,
Cedrus fának nintsen szebb egyenessége,
Auróra harmattya vala gyengesége.

Nem kitsíny, nem-is nagy, vólt teste' állása,
Hajnalt látszot nyitni szája mosolygása,
Czikornyásan esett, minden mozdulása,
Lépése apró vólt, mint Pipis' járása.

Két fekete szeme, ha kire tekintet,
Arra égő tüzet, s szerelmet hintet,
Cupidó-is mingyárt ollyan szívnek intet,
Hogy ezen tekintet, már szeretni kintet.

Történt-is: hogy szeme' két tüzes menyköve,
Egy hadi Tisztet ért, szívét, úgy meg-löve,
Hogy ő szerelmének lett halálos döge,
És köldök tsömörbe szüntelenül nyöge.

De ezen deli Tiszt, ki itt fördött, 's lakot,
És mint nyájas ember, velünk mulatgatot,
Cupidónak nyila, mivel belé hatot,
Mint szarvas Dictamust, ő-is olly szert kapot.

Mert egyszer a' Fördő' partyán vestájával,
Sétálgatván a' Pap, mint maga párjával,
Mivel a' jobbik fáj, fogta bal karjával,
E' Tsuda! mutatott vízre az újjával.

Kedves Zsuzsim! úgy mond: én Helvétziába,
Majd illy vizet láttam, egy hegynek allyába,
Még sem vólt illy nagyon Igneus kútyába,
Nem is buzgot fődből, más víznek folytába.

Eleikbe került, lassú ballagással,
A' Tiszt: 's szembe esvén, szép fő meghajtással,
Köszöntötte őket 's csendes szó hangzással,
Kérdezé vannak ők, mi discourálással.

Erre pathetice, szólt a' Clarissimus:
Látom Tiszt vagy: én Pap, de Mathematicus,
Nem tudom e' víznek a' tüze hány grádus,
Sulphureusos-é? avagy Chalibeus?

A' Tiszt, mert tanúlt vólt, szólla mindenekről,
Dissertált előtte, a' meleg vizekről,
Mért ezek olly forrók, szóllot a' tüzeokről,
Mondván: hogy Volfius így írna ezekről.

Volfiust nevezvén a' Pap a' nyakára,
Rá borúlt, hogy majd nem esett az orrára,
Sokrates ez! 's mutat, nézvén Zsuzsijára,
Kérte: menne velek egy kis vacsorára.

Látom Uram! tudod, hogy quid sit natura,
Pedig eztet tudni, scientia dura,
Már látom, hogy vagyon benned mens matura,
Túbuson Ecclipsist látod, melly futura.

Beszédgye leg-jobb víz, vólt Tisztnek malmára,
Azért nem-is várt több invitálására,
Papné gyenge karját, vette jobb karjára,
Örömmel vezette lakó szállására.

A' vatsora felett Volfnak Physikáját
Hosza elő: Tycho' Astronómiáját,
A' Papné, a' Tiszttel, egymásnak bokáját
Illették, 's érzették szerelem' fáklyáját.

Pap a' Tiszttel vetett olly nagy barátságot,
Hogy egymás kezéből ittak Bátyaságot,
És annyira vitte, Tiszt a' Rokonyságot,
Hogy a' Papné nála, gyakran uzsonnázot.

Valamikor tétzett, ivott ennél kávét,
Bírta a' Pap, bírta ő-is a' kis Kátét,
Phillis nem szerette, olly szívesen Daphnét,
Mint ezen Mars' Fia, e' szentelt Vestanét.

De miként, miként nem, egyszer megsejtette,
Hogy ezen Brúderje csókjait ejtette
Gyenge orczájára, és hogy ölelgette,
Azt-is, hogy Zsuzsija, vissza térítettette.

Fújt a' Pap, mint a' Borz, mérgébe reszketett,
De a' Parochája leg-többet szenyvedett,
Mert ezt vonta rászta, haját róla tépett,
Már mind a' kettőre azólta leskedett.

Egy dél után mondá a' Pap: kedvem vagyon
Sétálni, mert úgy mond: a' nap nem sütt nagyon,
Ha Zsuzsinak kedve nincs, ithon maradgyon,
A' Tisztet mulassa, máriást jádtzodgyon.

El-méne, de hamar, megint vissza tére,
Ajtót rájok nyitván, borzadt teste, 's vére,
Mivel őket ugyan olly játékba ére,
Mellyből majd sógorság lehetne a' bére.

De más nap hajnalkor, lovakat fogatott,
Minden bagázsiát kotsira rakatott,
Parochiájára Zsuzsival baktatott,
Többször így ne járjon, keménnyen hajtatott.

Kevés hetek múlva guta meg-ütötte,
Halál Paradicsom' Kertyébe vezette,
De Zsuzsit nem hosszas öszvegységbe tette,
Mivel őtt tsak hamar, egy Kováts el-vette.

Több illyen dolgokat akartam fel-tenni,
Orderem jött; azért el-kelletik menni,
A' Regimentemnél sietve kell lenni,
Vers írás' helyébe, tám kardot kell fenni.

Megadta a' He-víz én egészségemet,
Sótt egészlen meg-is tisztítá véremet,
Meg erősítette inamat eremet,
Endimio-is hágy aludni engemet.

Azért Neptúnusnak áldozatot tettem,
A' He-víznek partyán óltárt építettem,
Mellyet virágokkal bőven meg-hintettem,
Egy néhanyszor körös körül teményesztem.

A' Szeredi Banda, hogy el-fogok menni,
Meg-halván, bánatba nem tudot mit tenni,
Bizonyossá kívánt a' dologba lenni,
Futva jöve hozzám, tanuságot venni.

Szolt Ambrus; hát Uram! azs mit mi hallottunk,
Igazs-é? mind eten jó hogy meg nem haltunk;
Már az esünkbe-is, sint' úgy tébolygottunk
Ide, hogy meg-tudgyuk, tsak azért futottunk.

Igazs-é? hogy azs Úr a' hartsokba mégyen,
Ha ithon maradna, vólna azs nagy ségyen,
Császár parancsollya, hogy azs Úr ott légyen,
Meg-kell annak lenni, azs Úr, bár mit tégyen.

Úgy vagyon: sietve útam' elő-venni
Kelletik, a' Császár, mit kíván, azt tenni,
Azért fizet nékem, meg-kell annak lenni.
Hólnap korán postán el-is fogok menni.

Meg-vallom: e' szómra könyveket hullattak,
Nem-is vólt rossz dolgok, míg velem mulattak,
Fejeket csóválták, kevéssé halgattak,
De illy bútsúzásra végtére fakadtak.

Azs Úr Isten légyen, azs Úr' erissége,
A' mint a' Kertvily húl, húllyon ellensige,
Ellensigne azs ő tizes dihessége,
Ne irje, sent Mihály ligyen segítsége.

Mint sövény: kerittsék azs Angyali karok,
Sent György, sent nagy Sándor leg-fibb Archangyalok,
Azs egisz sent sereg, a' menybili tagok
Minden senték: binak, legyenek bár vakok.

Meg köszöntem az ő szép kívánásokat,
Nyujtottam kezekbe, Szuferendórokat,
De nem-is kémélték virratig húrokat,
Ők-is négy órákor követték úttyokat.

El-mentem itt földő Urak' szállására,
Vég bútsúmat vettem tőlök utóllýára,
Eztet el-végezvén fel-ültem postára,
Siettem, hogy érjek Marsnak piattzára.

-&-